

Bijlage 3 Voorstel tarieven rioolheffingen 2014

Opbouw tarieven 2014

Uitgangspunt voor de tarieven rioolheffing 2014 is de actualisatie van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) van mei 2012. Bij de actualisatie van het GRP heeft u voor 2014 tot een tariefstijging van 5,3% (exclusief indexatie) besloten. De indexatie is inmiddels bekend en bedraagt 1,25% op de kosten derden. De tariefstijging inclusief indexatie wordt gemiddeld 8,5%. In deze bijlage worden de tarieven nader onderbouwd.

	2013	2014 (voorstel)
Aansluitrecht eigenaren	203,75	221,00 (+ 8,5%)
Garageboxen/loodsen	40,75	44,20 (+ 8,5%)
Afvoerrecht grootverbruik	1,11	1,21 (+ 9,0%)

Tabel: Voorgestelde tarieven 2014

Mutaties in kosten en opbrengsten

Ten opzichte van 2013 stellen wij een aantal mutaties in de kosten en opbrengsten voor. In onderstaande tabel ziet u de totale mutaties in kosten en opbrengsten ten opzichte van 2013. Ook kunt u hier zien dat de kostendekkendheid daalt van 99,6% in 2013 naar 96,7% in 2014.

	Totale kosten	Totale Opbrengsten	Kostendekkendheid
2013	2.016.598	2.008.263	99,6%
2014	2.215.745	2.142.293	96,7%
Totale mutatie	199.147	-/- 134.030	

Tabel: Totale kosten en opbrengsten

In onderstaande tabel vindt u een nadere uitsplitsing van de mutaties in kosten en opbrengsten. Indien in de kolom toelichting een nummer staat, dan wordt verderop in de tekst de mutatie nader toegelicht.

Omschrijving	Kosten	Opbrengsten	Toelichting
Kostenstijging GRP actualisatie (mei 2012)	127.066		
Mutatie indexatie (1,25%)	4.823		
Mutatie toerekenbare BTW	-/- 10.261		3
Mutatie kapitaallasten (herrekening)	-/- 12.892		5
Saldo overige kleine mutaties	-/- 571		
Kosten schoonhouden van sloten	5.000		4
Kosten ureninzet rioolwerkzaamheden	20.000		2
Kosten schoonborstelen van goten	65.982		1
Mutaties heffingsgrondslagen		33.602	6
Verwerking in tarieven 2014		-/- 167.632	6
Totale mutatie	199.147	-/- 134.030	

Tabel: Mutaties t.o.v. raming 2013

Ad 1: Kosten schoonborstelen van goten

Gangbaar in Nederland is om een deel van de straatveegkosten onder de rioolheffing te scharen. De onderbouwing hiervoor is dat minder vuil op straat zorg draagt voor minder vuil in de kolken en het riool (besparing op kolkenzuigen en rioolreiniging). Daarnaast wordt de kans op verstopte kolken (minder bladophoping) kleiner, waardoor de kans op waterhinder en wateroverlast gereduceerd wordt.

Bij de actualisatie van het GRP heeft u besloten om 25% van deze veegkosten aan de rioolheffing toe te rekenen. Gangbaar en reëel in Nederland is echter dat 50% van deze veegkosten onder de rioolheffing te scharen.

Door in de toerekening van de kosten uit te gaan van deze 50% willen wij inzichtelijk houden wat de werkelijke lasten van de riolen zijn. Wij willen de extra 25% aan kosten € 65.982,- (inclusief BTW), conform besluit GRP, echter niet doorberekenen in de tarieven 2014.

Ad 2: Kosten ureninzet rioolwerkzaamheden

Wij hebben incidenteel voor de jaren 2013 en 2014 bij de voorjaarsnota per saldo € 20.000,- bijgeraamd op product riolen voor extra uren die worden besteed aan diverse rioolwerkzaamheden. Ter dekking hebben wij € 20.000,- afgeraamd op product wegen, straten en pleinen. Door toerekening van de kosten willen wij inzichtelijk houden wat de werkelijke lasten van de riolen zijn. Wij willen deze kosten echter niet doorberekenen in de tarieven 2014, omdat deze kosten incidenteel op een andere manier gedekt zijn.

Ad 3: Mutatie toerekenbare BTW

BTW over alle kosten derden kan teruggevorderd worden via het BTW-compensatiefonds, maar wordt gekort via de uitkering gemeentefonds. De rioolheffing is berekend over alle derden kosten inclusief BTW¹, vandaar dat deze kosten wel zichtbaar moeten blijven binnen het product riool. Zouden wij dit niet doen dan zou het lijken alsof er winst wordt gemaakt op riool, wat niet het geval is.

Ten opzichte van 2013 zijn er minder kosten derden geraamd. Dit komt voornamelijk doordat er minder uitgaven in verband met onderzoeken en GRP maatregelen gepland zijn in 2014 (conform GRP 2012). Aangezien de totale kosten derden dalen, kan er ook minder BTW worden toegerekend. Per saldo kan er € 10.261,- minder BTW aan de rioolheffing toegerekend worden dan in 2013.

Ad 4: Kosten schoonhouden sloten

Wij hebben structureel bij de voorjaarsnota de ombuiging lager onderhouds- en serviceniveau sloten bijgeraamd. Op product afwatering is € 10.000,- bijgeraamd, daarvan kan 50% worden toegerekend aan de rioolheffing.

Ad 5: Mutatie herrekening kapitaallasten

Naar aanleiding van een uitgevoerde interne controle bleek, dat de toegerekende kapitaallasten niet juist berekend waren. Herrekening leidt tot lagere kapitaallasten. De mutatie is -/- € 12.892,-.

¹ Op de kapitaallasten is de BTW niet berekend en dus ook niet begroot.

Ad 6: Aanpassing heffingsgrondslagen en verwerking in tarieven 2014

Bij het vaststellen van de rioolheffing voor 2013 heeft u besloten om de kosten van de BTW-verhoging van 19% naar 21% (€ 8.072,-) niet door te rekenen in de tarieven 2013. Bij de voorjaarsnota heeft u besloten deze kosten met ingang van 2014 wel door te rekenen in de tarieven 2014. Verder stellen wij voor om de mutatie van de kosten voor het schoonborstelen van de goten (€ 65.982,-, zie ad 1) en de mutatie van de kosten voor extra uren die worden besteed aan diverse rioolwerkzaamheden (€ 20.000,-, zie ad 2) niet door te rekenen in de tarieven 2014, omdat deze kosten op een andere manier gedekt zijn. Tot slot stellen wij voor om de mutatie herrekening kapitaallasten (-/- € 12.892,-, zie ad 5) niet door te rekenen in de tarieven 2014. De totale mutatie aan door te rekenen kosten is € 134.392,- (€ 199.147,- + € 8.072,- + € 263,-² - € 65.982,- - € 20.000,- + € 12.892,-).

Er zijn ontwikkelingen in de heffingsgrondslagen. Ten opzichte van 2013 verwachten wij 53 meer heffingseenheden vastrecht en 40.000 minder heffingseenheden grootverbruik. Als gevolg van toegekende bezwaren tegen aanslagen rioolheffing moeten wij de heffingsgrondslag voor grootverbruik naar beneden bijstellen.

Heffingseenheden	2013	2014	Vershil
Vastrecht (aansluitrecht)	9.230	9.283	53
Grootverbruik (afvoerrecht)	115.000	75.000	-/- 40.000

Tabel: ontwikkeling heffingsgrondslagen

Wij stellen voor om de mutatie door te rekenen kosten van per saldo € 134.392,- en de mutatie als gevolg van gewijzigde heffingsgrondslagen van per saldo € 33.602,- (berekend tegen tarief 2013) te verwerken door middel van aanpassing van de tarieven 2014. In onderstaande tabel is dit uitgewerkt.

Omschrijving	Mutatie		Toelichting
Saldo mutaties door te rekenen kosten		134.392	
<i>Mutatie verhoging aansluitrecht</i>	<i>-/-160.132</i>		<i>9.283 * € 17,25</i>
<i>Mutatie verhoging afvoerrecht</i>	<i>-/- 7.500</i>		<i>75.000 x € 0,10</i>
<i>Mutatie aanpassing heffingsgrondslag grootverbruik</i>	<i>44.400</i>		<i>40.000 * € 1,11</i>
<i>Mutatie aanpassing heffingsgrondslag vastrecht</i>	<i>-/- 10.799</i>		<i>53 * € 203,75</i>
Saldo mutatie opbrengsten		-/-134.030	
Afronding tarief 2014		362	Nadeel

Tabel: Mutatie opbrengsten 2014

² € 263 is het verschil in verband met afronding van het tarief 2013.

De mutatie in tarieven en totale opbrengsten zijn in onderstaande tabel weergegeven. Het gevolg van het inzichtelijk maken van de werkelijke lasten van de rioolheffing, doormiddel van het voor 50% toerekenen van de straatveegkosten, kosten extra uren en herrekening kapitaallasten, is dat wij een lagere kostendekkendheid van de rioolheffing presenteren (96,7% in plaats van 100%). Totaal wordt per saldo voor een bedrag à € 73.090,- aan toerekenbare rioolkosten (zie ad 1, ad 2 en ad 5) niet gedekt uit rioolheffing 2014.

	Heffings- eenheden	Tarief 2013	Tarief 2014	Opbrengst	Mutatie	Mutatie %
Aansluitrecht ³	9.283	€ 203,75	€ 221,00	€ 2.051.543	€ 17,25	8,5%
Afvoerrecht ⁴	75.000	€ 1,11	€ 1,21	€ 90.750	€ 0,10	9,0%
Totaal				€ 2.142.293		
Kostendekkendheid				96,7%		

Tabel: Tarieven en opbrengsten 2014

³ Het aantal heffingseenheden betreft reguliere aansluitingen (begroot op 9.150) en garageboxen/loodsen (begroot op 665). Bij GRP actualisatie (mei 2012) is besloten om garages met ingang van belastingjaar 2013 aan te slaan voor 1/5 heffingseenheid. Voor garages betreft het dus $665 \times 1/5 = 133$ heffingseenheden. Totaal heffingseenheden 2013 wordt dan $9.150 + 133 = 9.283$ h.e.

⁴ Betreft waterverbruik in $m^3 > 1000 m^3$. Wij houden rekening met $40.000 m^3$ minder ten opzichte van 2013 in verband met de aanpassing van het aantal heffingsgrondslagen naar aanleiding van toegekende bezwaren van een aantal "grootverbruikers".

Tabel: kostenonderbouwing rioolheffing 2014

Activiteit	Geraamd bedrag	Gemengde activiteit	Toerekening	Verhaalbare kosten
Hoofdriool	1.556.807	Nee	100%	1.556.807
Technische rioolinstallaties/Drukriool	141.196	Nee	100%	141.196
Kolkenzuigen	49.341	Nee	100%	49.341
Onderzoeken en GRP maatregelen	111.906	Nee	100%	111.906
Overige (kosten heffing en inning en toerekenbare BTW)	92.541	Nee	100%	92.541
Schoonhouden van sloten, vijvers en waterpartijen	108.509	Ja *1	50%	54.254
Schoonborstelen goten (uren straatreiniging en veegmachines)	255.278	Ja *2	50%	127.639
Onttrekking/toevoeging voorziening groot onderhoud, (baggeren) en vervangingen	82.060	Nee *3	100%	82.060
TOTAAL GERAAMDE KOSTEN				2.215.745
Rioolheffing	-2.142.293	Nee	100%	-2.142.293
TOTAAL GERAAMDE OPBRENGSTEN				-2.142.293
PERCENTAGE KOSTENDEKKEND				96,7%

Toelichting tabel kostenonderbouwing

De kosten voor schoonhouden van sloten, vijvers en waterpartijen, de kosten voor het schoonborstelen van de goten (uren straatreiniging en kosten veegmachines) en de kosten voor het baggeren rekenen wij deels toe aan de rioleringskosten.

1. Wij ramen € 108.509,- voor het schoonhouden van onze sloten, vijvers en waterpartijen. Dit betreft het reguliere onderhoud. Sloten, vijvers en waterpartijen hebben ook een afvoer- en bergingsfunctie voor (afgekoppeld) regenwater (zorgplicht). Deze kosten mogen worden toegerekend als rioleringskosten, want dit zijn kosten voor het functioneel houden van de watergangen om riolering goed te laten functioneren. Wij schatten dat minimaal 50% van de kosten redelijkerwijs is toe te rekenen. Wij rekenen 50% van deze beheer- en onderhoudskosten toe te rekenen aan de rioleringskosten (€ 54.254,-). Bij actualisatie van het GRP in 2012 is besloten om deze kosten door te berekenen in de tarieven rioolheffing.
2. Gangbaar in Nederland is om een deel van de straatveegkosten onder de rioolheffing te scharen. De onderbouwing hiervoor is dat minder vuil op straat zorg draagt voor minder vuil in de kolken en het riool (besparing op kolkenzuigen en rioolreiniging). Daarnaast wordt de kans op verstopte kolken (minder bladophoping) kleiner, waardoor de kans op waterhinder en wateroverlast gereduceerd wordt. Wij ramen € 255.278,- aan kosten voor het schoonborstelen van de goten. Toerekening van 50% van deze veegkosten is reëel en gangbaar (€ 127.639,-). Bij actualisatie van het GRP in 2012 is besloten om de helft (25%) door te berekenen in de tarieven rioolheffing.
3. Wij merken baggerkosten deels aan als rioleringskosten. In het Baggerplan Gemeente Haren 2013-2020 is het volgende vermeld: "het is gebruikelijk bij Nederlandse gemeenten dat de kosten voor onderhoudsbaggeren van waterpartijen met een waterbergende functie, betaald worden uit de rioleringsheffing. Immers, waterpartijen vormen onderdeel van het regenwaterafvoerstelsel en het peilbeheer van het grondwater." Enkel de baggerkosten van waterpartijen met een waterbergende functie worden gefinancierd vanuit de rioolheffing, het betreft derhalve géén vaarwegen. De tweejaarlijkse kosten worden direct uit de voorziening onttrokken. De dotatie aan de voorziening in 2014 is geraamd op € 82.060,-. Bij actualisatie van het GRP in 2012 is besloten om deze kosten door te berekenen in de tarieven rioolheffing.

Tabel: mutaties verhaalbare kosten rioolheffing 2014

Activiteit	Verhaalbare kosten 2013	Verhaalbare kosten 2014	Mutatie
Hoofdriaal	1.446.149	1.556.807	110.658
Technische rioolinstallaties/Drukriool	146.539	141.196	-5.343
Kolkenzuigen	48.898	49.341	443
Onderzoeken en GRP maatregelen	163.463	111.906	-51.557
Overige (kosten heffing en inning en toerekenbare BTW)	105.592	92.541	-13.051
Schoonhouden van sloten, vijvers en waterpartijen	48.742	54.254	5.512
Schoonborstelen goten (uren straatreining en veegmachines)	57.215	127.639	70.424
Onttrekking/toevoeging voorziening groot onderhoud (baggeren) en vervangingen	0	82.060	82.060
TOTAAL GERAAMDE KOSTEN	2.016.598	2.215.745	199.147
Rioolheffing	-2.008.263	-2.142.293	-134.030
TOTAAL GERAAMDE OPBRENGSTEN	-2.008.263	-2.142.293	-134.030
PERCENTAGE KOSTENDEKKEND	99,6%	96,7%	

Toelichting op de verhaalbare kosten

Ten opzichte van de verhaalbare kosten 2013 zijn er voor 2014 een aantal mutaties doorgevoerd. Deze mutaties zijn opgenomen in bovenstaande tabel. Deze mutaties en gevolgen van de tariefsaanpassing maken onderdeel uit van de begroting 2014. De gemeentewet (artikel 228) schrijft voor dat de geraamde baten van de rioolheffing niet hoger zijn de geraamde kosten. Dit is de zogenaamde '100% kostendecking regel'. Hiervoor is het noodzakelijk dat de gemeenteraad de begroting inclusief mutaties voorafgaand aan het belastingjaar vaststelt en hierbij toetst aan artikel 229b. De belangrijkste wijzigingen worden hieronder toegelicht.

1. Hoofdriaal

Ten opzichte van 2013 nemen, conform besluit GRP 2012, de kapitaallasten met € 71.832,- toe als gevolg van rioolinvesteringen in rioolvervanging, afkoppeling, pompen en gemalen. Naar aanleiding van een uitgevoerde interne controle bleek, dat de toegerekende kapitaallasten niet juist berekend waren. Herberekening leidt tot lagere kapitaallasten (-/- € 12.892,-). Verder zijn er meer kosten geraamd op de activiteit hoofdriaal (€ 48.750). Deze kosten zijn verschoven vanaf activiteit drukriool (-/- € 5.000,-), activiteitonderzoek en GRP maatregelen (-/- € 23.750,-) en het product wegen, straten en pleinen (-/- € 20.000,-). Samen met overige kleine mutaties en inflatie op kosten derden van 1,25% (€ 2.968,-) is het totaal verschil € 110.658,- nadelig.

2. Onderzoeken en GRP maatregelen

Ten opzichte van 2013 nemen, conform besluit GRP 2012, de kosten met € 28.394,- af. Verder zijn er minder kosten geraamd op deze activiteit (-/- € 23.750,-). Deze zijn verschoven naar activiteit hoofdriool. Samen met inflatie op kosten derden van 1,25% (€ 587,-) is het totaal verschil € 51.557,- voordelig.

3. Overige (kosten heffing en inning en toerekenbare BTW)

Het verschil in toerekenbare BTW komt voornamelijk door de lagere kosten onderzoeken en GRP maatregelen en een aantal verschuivingen tussen zelf doen en uitbesteden.

4. Schoonborstelen goten (uren straatreiniging en veegmachines)

Bij de actualisatie van het GRP heeft u besloten om 25% van deze veegkosten aan de rioolheffing toe te rekenen. Gangbaar en reëel in Nederland is echter dat 50% van deze veegkosten onder de rioolheffing te scharen. In de opstelling maken wij de volledige toerekening van 50% zichtbaar. Wij willen hiermee inzichtelijk houden wat de rioleringskosten zijn. De doorberekening aan de rioolheffing houden wij op 25% conform GRP besluit.

5. Onttrekking/toevoeging voorziening groot onderhoud (baggeren) en vervangingen

In 2014 starten wij met een toevoeging van € 82.060,- aan de voorziening groot onderhoud en vervangingen.

Toelichting op de opbrengsten

Er zijn ontwikkelingen in de heffingsgrondslagen. Ten opzichte van 2013 verwachten wij 53 meer heffingseenheden vastrecht en 40.000 minder heffingseenheden grootverbruik. Als gevolg van toegekende bezwaren tegen aanslagen rioolheffing moeten wij de heffingsgrondslag voor grootverbruik naar beneden bijstellen. Het effect van de gewijzigde heffingsgrondslagen is per saldo € 33.602,- nadelig.

De totale ontwikkeling aan de kostenkant is € 199.147,-. Verder is bij de voorjaarsnota besloten de kosten van de BTW verhoging van 19% naar 21% (€ 8.072,-) met ingang van 2014 door te rekenen in de tarieven 2014. Wij berekenen 25% van de veegkosten (€ 65.982,- inclusief BTW), de urenverschuiving uit product wegen (€ 20.000,-) en herrekenende kapitaallasten (-/- € 12.892,-) niet door in de tarieven 2014 (zie ook toelichting kostenkant). De totale mutatie aan door te rekenen kosten is € 134.392,- (€ 199.147 + € 8.072 + € 263⁵ - € 65.982 - € 20.000 + € 12.892).

Wij stellen voor om de mutatie door te rekenen kosten van per saldo € 134.392,- en de mutatie als gevolg van gewijzigde heffingsgrondslagen van per saldo € 33.602,- (berekend tegen tarief 2013) te verwerken door middel van aanpassing van de tarieven 2014. Door verhoging van het aansluitrecht met € 17,25 (+ 8,5%) en het afvoerrecht € 0,10 (+ 9,0%) stijgen de opbrengsten met € 167.632,-. Het verschil met 2013 is € 134.030,- (€ 167.632 - € 33.602).

Toelichting op de kostendekkendheid

De kostendekkendheid daalt van 99,6% in 2013 naar 96,7% in 2014. Dit is het gevolg van het inzichtelijk maken van de werkelijke rioleringskosten, door middel van het voor 50% toerekenen van de straatveegkosten, kosten extra uren en herrekening kapitaallasten. Totaal wordt voor een bedrag à € 73.090,- aan toerekenbare rioolkosten niet gedekt uit rioolheffing 2014. Deze kosten zijn in 2014 op een andere manier gedekt.

⁵ € 263 is het verschil in verband met afronding van het tarief 2013.